

Yttrande över Remiss av SOU 2021:21 - En klimatanpassad miljöbalk för samtiden och framtiden

Sammanfattning

Länsstyrelsen tillstyrker utredningens förslag.

Med tanke på målet om netto-nollutsläpp i EU och Sveriges ännu ambitiösare mål är det bra att det tydliggörs vad EU-reglerna medger i syfte att minska utsläppen av växthusgaser. Med utredningens vidare tolkning av EU-rätten än tidigare sätts klimatfrågan i fokus och får en annan tyngd vid prövningen av verksamheter.

Det är också bra att frågorna om omprövning och tidsbegränsning lyfts.

Miljöbalkens mål och de allmänna hänsynsreglerna

Länsstyrelsen ser inga hinder mot att förtydliga att miljöbalkens portalparagraf och att vissa av de allmänna hänsynsreglerna även gäller utsläpp som påverkar klimatet på ett sådant sätt att miljön och människors hälsa riskeras.

Länsstyrelsen ser dock inte att ändringen innebär en förändring av det rättsläge som redan råder.

Anpassning till industriutsläppsdirektivet

Utredningens bedömning att utsläppshandelsdirektivet ger utrymme att ställa andra krav än villkor om begränsningsvärden på verksamheter som omfattas av systemet med handel av utsläppsrätter ger nya intressanta möjligheter till åtgärder. Krav på sådana verksamheter som indirekt minskar utsläppen av koldioxid bedöms kunna få stor effekt.

Bedömning av utsläpp av växthusgaser

IED-verksamheter ska i ansökan även redovisa hur verksamhetens utsläpp av växthusgaser kan minimeras (22 kap 1 f §). Det förslaget är bra, men det kan också vara relevant knyta kravet även till övriga verksamheter som anses medföra betydande miljöpåverkan (BMP), exempelvis hamnar och flygplatser, eftersom dessa idag faller utanför förslaget.

Omprövning och tidsbegränsning av tillstånd och villkor

Beträffande förslaget att tidsbegränsa och vid behov ompröva tillstånd välkomnar länsstyrelsen en sådan lösning. Med utökad användning av dessa verktyg ges möjlighet att få tidsenliga miljökrav som även anpassar sig till förändringarna i teknik och miljö. Idag utnyttjas sällan möjligheterna till tidsbegränsning och omprövning. Om det istället blev obligatoriskt för alla verksamheter att tidsbegränsas skulle istället en automatisk omprövning inträffa med jämna mellanrum. Givetvis får denna tid inte vara för lång för att det ska fungera. Vetskapen om kommande omprövning skulle även innebära att verksamhetsutövarna blev tvungna att kontinuerligt överväga möjliga miljömässiga förbättringar av verksamheten. Dock ser länsstyrelsen att utredningen anser att denna fråga bör utredas ytterligare innan förslag till lagstiftning kan ges. Länsstyrelsen ser en fara med att vänta ytterligare med ett skarpt förslag på detta område. Frågan har varit aktuell under en längre tid inom såväl miljöprövningsdelegationerna som på Naturvårdsverket, varför det borde finnas tillräckligt med underlag och slutsatser för att överblicka konsekvenserna av en sådan reglering. Tidsbegränsning och därmed regelbunden omprövning av villkor är som länsstyrelsen ser det som i praktiken kan ge mest uppdaterade krav på miljöhänsyn i framtiden.

Ändringstillstånd i stället för omprövning

Enligt förslaget ska, vid en prövning av ett ändringstillstånd, endast de villkor som har betydelse för utsläpp av växthusgaser omprövas. Länsstyrelsen föreslår en ändring av förslaget till tillägg till 24 kap 8 § enligt följande "*ska endast de andra bestämmelser och villkor som har betydelse...*" jämför 24 kap 13 §.

Slutligen vill länsstyrelsen påpeka att det är önskvärt att miljöprövningsförordningen (2013:251) ses över för att tillse att verksamheter med stor påverkan på klimatet blir tillståndspliktiga och därmed kan bedömas utifrån de nu föreslagna förändringarna av miljöbalken.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av tf landshövding Camilla Fagerberg Littorin med miljöhandläggare Eva Staffansson som föredragande. I den slutliga handläggningen har också ordföranden i miljöprövningsdelegationen Lars A Andersson medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.